

Стоян Мавродиев, председател на Комисията по финансов надзор: Пресичаме корупционните практики в КФН

В този сектор съществуват огромни интереси и не може решенията да зависят само от един човек , защото възможността за натиск е голяма

- Г-н Мавродиев, КФН прие промените в правилника за дейността си, според които комисията ще бъде съсредоточена в две дирекции – регулаторна политика и надзорна дейност, а досегашните управления – инвестиционното, осигурителното и застрахователното, ще са част от тях. Какво наложи въвеждането на тези промени и как ще се отразят те на работата на комисията и респективно на пазара?

- Основната цел на промените е да се преодолее съществуващото разделение между трите сектора на надзор – ценни книжа, застраховане и осигуряване и да се наложи ефективна интеграция и хармонизиране на регулациите и практиките между трите управления в КФН. С тези мотиви беше приет Законът за изменение и допълнение на Закона за комисията за финансов надзор през миналата година. Новият правилник урежда организацията на дейността във връзка с изпълнение на закона. За целта се създават главни дирекции „Регулаторна политика” и „Надзорна дейност”, на които се възлагат методологически функции и отговорността да разработват и прилагат правила и процедури за установяване на единна практика и общи подходи при осъществяване на регулаторните функции и надзорната дейност. Главните дирекции осъществяват методическото ръководство и координацията във връзка с регулаторната и надзорната политика в трите сектора. Съществуващите 3 управления не са и не стават част от двете нови главни дирекции, по-скоро двете нови дирекции обособяват и обединяват общите за трите управления функции – регулация и надзор. Целта е да се постигне единен

подход на функционална база.

Имаме намерение да засилим консултациите и обратната връзка с потребителите на услуги от поднадзорните лица и да изградим ефективна защита на потребителите. За да се подобри дейността на комисията като колегиален орган, се създава секретариат, който да организира провеждането на заседанията. Въвежда се задължението всеки нормативен акт на комисията да бъде придружен с оценка на въздействието, справка за съответствието с европейското право и финансова обосновка. С правилника се реализира целта за оптимизиране на структурата на администрацията на комисията, като се намалява броят на дирекциите от 15 на 11.

- Как всъщност ще се променят функциите на заместник- председателите в комисията?

- Функциите на заместник-председателите, които са регламентирани в ЗКФН и съответните секторни закони, не могат да бъдат променени по никакъв начин с акт от ранга на Правилник за устройството и дейността на КФН. Всъщност с новия правилник не е целено нито да се отнемат или намалят функциите на заместник-председателите, нито се прехвърлят функции от тях към председателя или към комисията като колективен орган. Основната цел е да се подобри работата на комисията и нейната администрация, да се постигне по-добра координация между трите съществуващи управления и единна практика в дейността на комисията и нейните органи. До настоящия момент КФН функционира на базата на механичното сливане на предишните държавни комисии в съответните сектори и всяко управление, съответно заместник-председател, има значителни самостоятелни правомощия, които всеки упражнява съобразно собствената си преценка. Нерядко това води до разнопосочна практика в отделните управления, различно тълкуване на закона и нееднозначни послания към поднадзорните лица.

Не е добра практика в колективен орган, какъвто е КФН, да има различия по отношение на общата цел, с която е създаден този орган, а именно стабилност на финансовия пазар на небанковите институции. Не на последно място трябва да си даваме ясна сметка, че в този сектор съществуват огромни интереси и когато решенията зависят само от един човек, възможността да се появи натиск върху него е голяма. Поради това в европейските страни съществува принципът за създаване на колективни органи, когато функциите са свързани с регулиране и контрол на определени пазари. Особено след световната финансова криза, този подход става все по-актуален. Част от промените в правилника целят повишаването на информираността на обществото за резултатите от нашата дейност и превенция за прояви на корупционни практики в дейността на комисията. Считам, че комисията, като държавен орган, с възложени надзорни и регулаторни функции, следва да бъде единна като практика, отношение и изисквания, както и да излъчва ясни и категорични послания към пазара, с оглед неговото нормално функциониране.

Въвеждането на новите звена в състава и структурата на администрацията на комисията, а именно двете нови главни дирекции - „Регулаторна политика” и „Надзорна дейност”, ще канализират и подобрят координацията между отделните звена в комисията и ще улеснят на практика работата на ресорните заместник-председатели.

- Доволен ли сте от работата на вашите колеги?

- Администрацията на комисията е съставена от специалисти с немалък професионален опит в регулацията и надзора на небанковия финансов сектор. Трудно е да се даде обща оценка, с оглед немалките различия и специфики в трите сектора, както и различните функционални и длъжностни характеристики на всеки.

По-важното е как пазарът – поднадзорните лица и инвеститорите, оценяват работата на комисията и администрацията ѝ. Ако успеем да редуцираме проблемите, които бяха констатирани в редица случаи като „Енергони”, „Холдинг Пътища”, „Мостстрой” и др., значи си вършим добре работата.

- Има ли в момента съпротива срещу предложенията за промени?

- Законът за комисията за финансов надзор предвижда, че решенията на комисията се приемат с мнозинство не по-малко от три гласа. В случая правилникът беше приет с мнозинство от 4 гласа, което не поставя никакви въпроси относно легитимността и валидността на гласуването, съответно на промените в правилника.

Не бих могъл да коментирам направения негативен вот, той би следвало да е мотивиран и подкрепен с разумни доводи.

Принципно е обаче положението, че съпротивата срещу предлагани промени или нови положения в една система, показват и обосновават именно нуждата от промяна.

Желанието на някои колеги да бъдат еднолични феодали в поверените им управления, което да им позволява да вземат решения, без съгласуване и координация с колегиалния орган, не показва стремеж към максимална прозрачност в работата.

- Имало ли е искане от финансовото министерство за увеличаване на приходите на регулаторния орган? Ще се стремите ли към увеличаване на санкциите до края на годината?

- В изпълнение на ЗКФН ние приехме и внесохме в МФ проект на тарифа за таксите, събирани от КФН. Съгласувателната и административната процедура по придвижването на проекта отне на МФ почти половин година, което поставя регулатора в доста деликатно положение по отношение събираните такси, които са един от приходите за КФН. В резултат, напълно е възможно ние да не успеем да съберем заложените в бюджета собствени приходи до края на 2011 г.

- Какви законови промени предвижда комисията в краткосрочен план?

- Основен приоритет на КФН е осигуряването на стабилен и ефективен финансов пазар, а това минава и през разработването и прилагането на редица нормативни мерки, чиято цел, от една страна, е да се оптимизират условия за правене на бизнес, а от друга, да се осигури още по-ефективна защита на потребителите на финансови услуги.

В този дух са предложените промени в Кодекса за застраховане, които към момента се обсъждат в Народното събрание. Например с въвеждането на определени изисквания при сключването на групови застраховки като предоставяне на информация и възможност за избор се цели прекратяването на определени порочни практики, които ощетяват потребителите. В полза на застрахованите е и предложението за облекчаване на процедурата по завеждане на застрахователни претенции, като се цели отпадане на възможността за необосновано удължаване на сроковете за определяне и изплащане на застрахователно обезщетение.

КФН работи съвместно с представители на бранша и върху Методика за определяне на неимуществените вреди (претърпени болки и страдания), която ще подпомогне постигането на по-балансиран и обоснован подход при определяне на обезщетенията. Същевременно за нас е важно да осигурим нормативна среда, която да стимулира бизнеса и да дава възможности за нови инвестиционни алтернативи. С проекта на Закон за дейността на колективните инвестиционни схеми /КИС/, който вече е внесен и се обсъжда в Народното събрание, ще се предостави оптимална възможност на бизнеса да се възползва пълноценно от европейския паспорт за извършване на дейности и предоставяне на услуги в други държави - членки на ЕС. Със закона се въвеждат нови

възможности за инвестиране на КИС, създаване на структури от типа „главно–захранващи”, създават се и по-широки възможности за преобразуване и се урежда съдържанието на ключовата информация за инвеститорите.

Разработват се и промени в Закона за дружествата със специална инвестиционна цел, наложени от практиката.

Във връзка с поуките от финансовата криза и нейното отражение върху инвестициите на пенсионните фондове е необходимо в краткосрочен план да се усъвършенстват регулациите в Кодекса за социално осигуряване, касаещи инвестициите на пенсионните фондове и свързаните с тях изисквания към вътрешната организация на пенсионните дружества, към техните системи за вътрешен контрол, инвестиционните им звена и звената за управление на рисковете, както и по отношение на управлението на конфликтите на интереси.

- Според нова наредба на КФН, минала на първо четене, ръководителите на застрахователни компании и частни здравни фондове ще имат правила, по които да определят възнагражденията си. Новите изисквания ще засегнат ли и мениджмънта на публичните компании?

- С наредбата се въвеждат разпоредби от правото на ЕС и по-конкретно залегналите в Препоръка на ЕК относно политиката на възнаграждения в сектора на финансовите услуги. Необходимостта от регулиране на този въпрос възникна в резултат на задълбочен анализ на причините, предизвикали финансовата криза, която се разви през 2007 и 2008 г. Без да са сред основните причини, неподходящите практики за възнаграждение в сектора на финансовите услуги, които обвързваха в голяма степен възнаграждението с краткосрочния финансов резултат, и съответно предразполагаха към поемането на по-високи, често и необосновани рискове, допринесоха за отчитането на загуби от страна на финансовите компании.

С новите разпоредби се цели осигуряване на необходимото ниво на прозрачност в политиката за определяне на възнагражденията, като едно от изискванията тази политика и правила на компанията да са публично достъпни. Същевременно политиката по определяне на възнагражденията предполага обвързването им с дългосрочните цели и стратегии на компанията, както и с принципа за ефективното и разумното управление на риска. Определено считам, че тези промени ще допринесат за по-стабилното и предвидимото управление на компаниите, включително и по отношение на финансовите рискове, поемани от тях. Разбира се, предстои обсъждане на проекта с представители на бранша, като разчитам и на техните мнения и препоръки.